

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:
În șir garmond: 5 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială. :: ::

Unirea

RED. RESPONSABIL:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . . 150 Lei
Pe 6 luni . . . . 75 Lei
Pe 3 luni . . . . 40 Lei
Pentru America 2 Dolari.
Numărul 3 Lei

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă

O liturghie istorică.

Comemorarea jubilară a conciliului Nicean se încheie la Roma cu o liturghie răsăriteană — Importanța serbărilor dela 15 Noemvrie
Limba românească în San-Pietro.

(—) Ziua de 15 Noemvrie 1925 se va pomeni cu cinste în istoria bisericii creștine universale, și se va încresta deosebit de adânc pe răbojul bisericii noastre românești. Nu pentru pompa în care a strălucit cel mai minunat templu al lumii, biserica Sfântului Petru din Roma, în cinstea Părinților din Nicea. Nici pentru cele 40 mii de credincioși adunați, cu regi și prinți și miniștri în frunte, să se roage și să asculte măririle lui Dumnezeu în limbile și hainele misticismului oriental. Nu atât pentru acestea, cât mai ales pentru *adâncă semnificație a slujbei mărețe, celebrată de episcopii Răsăritului, în limbi diverse, cu participarea activă a Sfântului Părinte.* Liturghia orientală din San-Pietro a fost mărturisirea solemnă a unui șir întreg de adevăruri, pe cari Roma le-a cinstit și urmat nouăsprezece veacuri dearândul.

Înainte de toate această slujbă este o dovadă strălucită a puterii aceleia tainice, pe care Roma singură o are: *de-a păstra unitatea credinții în varietatea riturilor.* Dintre toate confesiunile creștine ea singură a avut dintru început o idee dreaptă despre raportul dintre credință și haina externă a acesteia: ritul.

Sectele rupte de ea au înțeles greșit acest raport. Biserica ortodoxă a dat ritului importanță exagerată; s'a împetrit în păstrarea lui neschimbată chiar în detrimentul vieții religioase, uitând că ritul este doar o floare a cărei rădăcină este credința vie, ori — dacă vreți — par împlântat în via Domnului pentru a susține vița vieții religioase. De aceea ea a făcut cap de acuză bisericii romane din inoirile rituale introduse pentru o mai puternică dezvoltare a vieții religioase. Protestantii, în schimb, au intrat cu măciuca în templu și au zdrobit toată podoba pietății. De aceea toată credința lor are fața rigidă, pustie, ca o grădină fără flori. Ei au uitat, că unde nu sunt flori, nu este nici roadă.

Aceste exagerări, în păstrarea for-

melor cași în dărâmarea lor, sunt dovezi ale unei concepții de sectarism îngust, care singure ar ajunge să facă imposibilă o dezvoltare universală a confesiunilor pomenite. Roma nu a căzut niciodată în această greșală. Ea a înțeles deplin, că în multe limbi și în multe forme Acelaș Domn se preamărește; a știut, că acelaș soare al credinții se reflectează variat prin prizmele atâtor lumi sufletești, variate ca florile cari cresc din acelaș sol. A dat deci drum deschis diverselor lumi și neamuri să-și creeze haină potrivită propriului lor fond suiețesc, haină în care neamurile să-și țese măiestrit tot ce au specific, toate vibrațiile proprii trezite de fiorii aceleiași credințe. S'a îngrijit însă în aceeași vreme, ca haina de mătăasă colorată să nu se prefacă în cămașă de zale, care să înăbușe creșterea credinții, nici să se sfărțice și calce în picioare de oameni fără simț pentru frumsețile lui Dumnezeu.

Dacă totuși Roma, încă din veacuri depărtate, începând cu sinodul din Florența, a dat severe ordine pentru păstrarea neschimbată a diferitelor rituri, dacă a ridicat școli și institute numeroase pentru studierea sufletului și trecutului Răsăritului, — pe care le cunoaște azi mai bine decât toți orientalii — a știut să o facă menținând pururea viu râul credinții în alvia neschimbată a formelor. A făcut-o aceasta deoparte pentru frumseța acestor forme poetice, tot atâtea diamante în coroana credinții, și a făcut-o pentru a menține legătura cu Orientul desfăcut din marele fluviu al bisericii lui Hristos. Și aceasta este a doua semnificație a măreței liturghii din San-Pietro: *ea a fost manifestarea solemnă a spiritului larg de înțelegere și dragoste, pe care l-a arătat Roma totdeauna Răsăritului.*

În vremile de-acum, frământate de gândul unirii bisericilor lui Hristos, acest gest al Romei trebuie socotit ca o *chiasmă frățescă la o unire*, care îm-

preunându-ne pe toți în aceeași credință a Părinților din Nicea, nu va întuneca nimic din strălucirea specifică pe care a primit-o credința trecută prin propria noastră prizmă sufletească.

Chiemarea Romei ne sună în primul rând nouă, Românilor! Slujba istorică din San-Pietro a pontificat-o Mitropolitul Blajului. În graiul nostru s'au înălțat, sub bolțile uimite ale bisericii unde doarme vârhovnicul apostolilor, rugăciuni solemne pentru unirea tuturor! A străbătut graiul românesc imensele cupole, și s'a auzit departe la marginile pământului. Pretutindeni unde se pronunță cu pietate numele Romei eterne, s'a amintit cu cinste și numele roman al nostru! Este, de sigur, în gestul Romei o mare cinste, cea mai mare atențiune față de noi, și este totodată și designarea unui rol, pe care nouă ni-l-a rezervat Provedința: să fim noi brațul care se întinde frățeste spre leagănul sângelui și credinții noastre, împreunând pentru totdeauna Răsăritul cu Apusul, așa cum Hristos Domnul a voit!

Ne vom înțelege chiemarea în aceste zile mari? Avem credința tare, că da! Și în această credință nu putem încheia mai potrivit aceste șire decât făcând tuturor învitarea, că pentru înfăptuirea grabnică a acestui gând: Iară și iară, cu pace, Domnului să ne rugăm!

*

Iată și raportul amănunțit al corespondentului nostru din Roma asupra acestor înălțătoare serbări.

Dela neuitatele serbări cari au însoțit canoizările jubilară dela sfârșitul lui Maiu, grandioasa basilică San-Pietro n'a fost teatrul unor serbări mai impunătoare decât a celor ce în ziua de 15 Noemvrie c. veneau să încoroneze cu solemnitate deosebită seria comemorărilor dispuse de sf. Părinte în onoarea primului conciliu dela Nicea, celebrat cu 16 veacuri înainte, la 325.

Roma la picioarele Mântuitorului.

Serbările s'au început încă în preziua, Sâmbăta după masă la orele 6, cu transportarea celei mai vechi iconane a Mântuitorului, așa numita Acheropita (= nefăcută de mână) din bazilica San Giovanni in Laterano la San-Pietro, unde ea mâine avea să urmeze slujba pontificală a bisericii orientale.

Actul acesta, săvârșit în faptul unei minunate seri de toamnă, a fost de-o măreție, a cărei amintire nu se va putea șterge curând din amintirea celor ce am avut, fericirea de-a

putea lua parte la dânsul. După un scurt serviciu divin, oficiat în arhiepiscopala Laterană de Cardinalul Pompili, vicarul sfântului Părinte, pâr. iezuit Venturini, unul din cei mai buni oratori ai Romei, a lămurit mulțimea de credincioși, pe cari basilica nu putea să-i încapă, asupra vechimei și istoricului acestei Icoane a Mântuitorului, precum și asupra importanței pe care o are transportarea ei în fața altarului pe care avea să se slujească liturghia răsăriteană de a 2 zi. Conciliul din Nicea, spunea între altele oratorul, acest prim conciliu ecumenic ținut în părțile răsăritene ale bisericii, a consacrat în chip solemn chiar dogma divinității Mântuitorului, și astfel comemorarea de mâine a acestui conciliu, în centrul căreia stă liturghia răsăriteană, nu putea să se săvârșească decât în fața acestei Icoane ale cărei origini concad cu acelea ale conciliului însuși. Și cum sf. Părinte care a ținut să prezideze personal serviciul liturgic de mâine nu putea veni în Lateran, trebuie dusă Icoana la dânsul.

În sunetul tuturor clopotelor dela sutele de biserici ale Romei, pe străzile frumos iluminate și împodobite, cari leagă cele două bazine binișor depărtate, s'a pornit apoi — însoțit de torțele cercetașilor și de melodioasele cântări ale clerului și a mulțimei adunate — cortegiul solemn, care a fost o minunată închinare a Romei moderne în fața Mântuitorului, a căruia Icoană mult venerată se ducea în triumf pe bulevardele ei. Și pentruca să se vadă, că autoritățile civile ale Romei încă se apropie din nou tot mai mult de puterea mondială care este biserica reprezentată prin sf. Părinte, amintim că în piața Pia Icoana a fost salutată — în aplauzele unanime ale populației — de o capelă militară, și că în uriașa piață San-Pietro un puternic reflector militar a ținut Icoana Mântuitorului permanent într-o ploaie de raze, care a fost de-o măreție neînchipuită.

Introdusă în San-Pietro, Icoana a fost așezată, cu un scurt ceremonial, pe altarul papal deasupra Confesiunii, în fața căreia se construise un altar special menit pentru slujba din 15 Noemvrie.

Liturghia din San-Pietro.

Deși începutul liturghiei noastre răsăritene din prima biserică apuseană a lumii era fixat pe orele 9 și jumătate, San-Pietro a început să se împopuleze încă de pe la orele 8 dimineața. Toata lumea, care a putut câștiga un bilet de participare grăbia pentru a-și putea asigura un loc cât mai bun. Pe la orele 9, când a sosit I. Preasfințitul mitropolit Vasile al Blajului și suita sa (Preasfințitul Alexandru al Lugojului, pâr. canonic Dr. Alexandru Rusu, profesorii Ioan Moldovan și Iuliu Maior dela Blaj și pâr. Coriolan Sabău, preotul nostru din Roma), basilica imensă era o mare de capete, care a trecut binișor cifra de 50 de mii.

Tronul papal, de unde sf. Părinte avea să asiste, ca arhiepiscop orientat, la liturghia ce urma să se celebreze, era așezat față în față cu statua de bronz a sf. Petru, având la stânga strane și scaune pentru arhierii și alți reprezentanți ai celorlalte rituri orientale, iar la dreapta, spre poarta bisericii, de ambele laturi ale aii principale, tribunele rezervate pentru Cardinali, diplomați, familii domnitoare, înaltul cler gremial și aristocrația romană.

Apropiindu-se timpul fixat pentru începerea ceremoniei, clerul răsăritean care avea să slujească sf. liturghie și anume pâr. mitropolit Vasile, 6 episcopi (între cari și Preasfințitul Lugojului), 16 preoți (între ei și pâr. canonic Rusu și pâr. C. Sabău) și 4 diaconi, a ieșit îmbrăcat în odăjdii într-o împinarea Papei, care în acest timp coboră, cu ceremonia obișnuită, scările Vaticanului. Ajuns în capul scării din urmă, „sedia gestatoria“ a fost așe-

zată pe pământ și trecând prin șirul celor peste 20 Cardinali prezenți, toți concelebranții începând cu cei mai mici s'au apropiat de tronul papal pentru a-i face reverența prescrisă. Ultimul a fost pâr. mitropolit Vasile, pontificantele, a cărui reverență a mișcat în chip vădit pe sf. Părinte. Îmbogățit în chip deosebit cu membrii suitei papale, cortegiul sărbătorește a pornit apoi spre altar în sunetul trîmbițelor de argint și a ovațiunilor nesfârșite cari aclamau cu neînchipuit entuziasm pe urmașul sfântului Petru, care dela înălțimea în care trona sub baldachinul de purpură, împărțea în toate părțile binecuvântarea sa apostolică.

Ajuns în fața altarului, unde „sedia“ a fost din nou coborâtă, sf. Părinte, depunând tiara papală, a rostit o scurtă rugăciune și luând o cruce bizantină a binecuvântat cu ea, în sunetul cântării „Pe Dispunătorul“, întors spre cele patru părți ale orizontului, întreagă asistența. Urcat pe tronul papal, având pe cap infula (coroana) arhierască, a primit apoi obișnuita „obediță“ a Cardinalilor prezenți.

Între timp un preot a făcut proscomidia la o mică masă așezată de-a stânga altarului, pentruca apoi după cântarea doxologiei, în cursul căreia diaconii au tămăiat altarul, biserica și pe sf. Părinte, să se înceapă liturghia propriu zisă, începutul căreia s'a făcut prin binecuvântarea dată în grecește de sf. Părinte.

Limba românească în fața lumii.

Ceeace a urmat a fost liturghia cunoscută a sf. Ioan Gurădeaur, executată într-o parte după prescripțiile ritului grecesc, cu deosebirea că deși a fost o liturghie arhierască, cu toate elementele înălțătoare ale acesteia, părțile rezervate arhierului prezent la o liturghie servită de preoți, erau rezervate sfântului Părinte, care s'a transpus într-o parte în spiritul ceremoniilor noastre orientale.

A descrie părțile ei singuratic ar însemna să reproducem aici întreagă liturghia, ceeace pentru cititorii acestei foi nu poate avea mult interes, dar pentru care nici nu prea este aici spațiul necesar. Nu putem însă să nu amintim și chiar să subliniem în chip deosebit rolul ce-a revenit la această liturghie limbii noastre românești de pe urma faptului, că pontificantele ei a fost mitropolitul Blajului. Fiecare dintre arhierii concelebranți, cari singuri au făcut exclamațiuni, le spuneau pe acestea în propria lor limbă liturgică, alternându-se astfel limba grecească, care neapărat a fost limba principală, cu cea veteroslava și cu cea românească. Așa s'a ajuns, că prima exclamațiune românească, făcută de I. Preasfințitul Vasile să se potrivească tocmai la cuvintele deosebit de semnificative pentru rostul bisericii noastre românești: „Doamne, Doamne, caută din ceruri și vezi și cercetează viaa aceasta, care a sădit-o dreapta ta“. Cuvânt care spus de trei ori, fiind însoțit de cunoscuta binecuvântare cu trichierul și diehierul, a făcut asupra asistenței, care întreagă era în picioare, o impresie deosebit de măgulitoare pentru noi. Tot românește au fost apoi și exclamațiunile făcute de Preasfințitul Lugojului și alte exclamațiuni ale pâr. mitropolit, precum și otpustul rostit cu multă putere tot din partea pontificantului.

Din prilejul acestei importante serbări — a cărei semnificație a subliniat o însuși sf. Părinte într-o audiență pe care a acordat-o mai târziu tuturor concelebranților —, limba românească a răsunit deci dela înălțimea basilicii sfântului Petru, vestind astfel tuturor credincioșilor Romei papale, împreună cu adevărat în toate părțile lumii, existența și puterea de viață a unui neam, care întrând tot mai mult în sfera de civilizație a lumii apusene, cere pentru sine tot mai multă considerație din partea acesteia.

Și dacă liturghia dela 15 Noemvrie e pontificată de un arhiepiscop român în San-Pietro, n'ar avea pentru noi nici o altă însemnătate decât aceasta, ar fi de ajuns pentruca întreg neamul românesc să privească cu simpatie spre părintele suprem al creștinătății care, invitând pe mitropolitul Blajului la celebrarea ei, ne-a hărăzit tuturor un neuitat moment de înălțare a sufletelor noastre românești.

Correspondent.

O lecție de fineț diplomatică. Ministrul de externe ceho-slovac a făcut, în chestiunea conflictului, încă neisprăvit, cu Sfântul Scaun, o seamă de declarații, pe care „Osservatore Romano“ le-a desmățit categoric. Un lucru nu tocmai plăcut pentru dl. Beneș. Norocul lui, că și-a găsit un vajnic apărător în „Pr. I. M.“ dela *Biserica Ortodoxă Română* (numărul pe Septemvrie, sosit zilele trecute). — Până aici nimic deosebit. În politica externă suntem doar competenți cu toții!

Dar revista merge mai departe: face o lecție, delicată și fină, de bune maniere diplomatice Sfântului Scaun. „Constatăm — scrie — că Monseigneurul Marmaggi are încă tovarăși în jurul Sanctității Sale, tot așa de puțin familiarizați cu finețele și bunele maniere ale diplomației. Unul este Monseigneurul secretar al papii, care a avut mojiția (sic!) să refuze a sta de vorbă cu un om de talia dlui Beneș și lipsa de tact de a se lăuda cu aceasta ca și cum ar fi făcut mare ispravă. Altul este autorul răspunsului din „L'Osservatore“ cum și directorul aceluia ziar, cari au dat publicității fapte jgnitoare pentru bunul nume al unui mare om de stat și pentru demnitatea națională a poporului Ceh“. — Foarte la loc și aceasta. În definitiv, cine știe ceva, face o faptă creștinească învățând și pe alții. Și suntem siguri că oamenii Vaticanului — bieți începători în diplomație — vor profita mult din această lecție de „fineț și bune maniere diplomatice“.

Ceeace ne-a făcut să ne oprim asupra acestei lecții, care pe noi nu ne-ar interesa, este altceva. Și anume: revista în care se poartă această politică mondială este „Revista Sfântului Sinod“, subvenționată greu din banii țării, adică din ai noștri ai tuturor (inclusive cei 4 milioane de catolici!). Și atunci, avem o smerită întrebare către dl. ministru Lapedatu: De aceea susține țara „Biserica Ortodoxă Română“, ca să poarte grija dlui Beneș și să dascălească pe ucenicii diplomației ai Sfântului Scaun? Dacă nu, atunci să facă bine și să dea redacției dela pomenita revistă nu numai bani, ci și... altceva. Este doar limpede, — spun înșiși —, că „munca la care îi supune această revistă este peste seamă“!

Încă o dovadă. „Biserica ortodoxă Română“ în numărul de pe Septemvrie, dă un raport asupra Congresului Asociației Generale a Preoților, ținut la Cernăuți în 25 și 26 August c. La congres au fost de față peste 250 preoți; iar raportul îl scrie „Arhim. Scriban“. După ce însăși chestiunile discutate, se oprește în deosebi la una de „mare însemnătate“, și anume: „starea religioasă din Maramureș, unde sate întregi trec la ortodoxie, iar ocârmuirea le face toate greutățile... În această chestiune a luat cuvântul Pâr. Dr. Ciuhandu, om cunoscut și cu mari merite în asemenea chestiune, care a și scris cel mai mult pentru a lămuri toată obștea românească despre zvrăcolirile unițiilor și despre nedreptățile care se fac pe spinarea ortodocșilor... Sf. Sa a cerut congresului să protesteze împotriva silnicilor ocârmuirii... și să trimită un cuvânt de însuflețire aceluia care luptă în acele laturi pentru izbânda ortodoxiei“. Congresul a aprobat. „De

anci însă — continuă Păr. Scriban — au trecut două luni de zile și noi nu vedem să se fi făcut ceva pentru a îmbărbăta pe maramureșeni în lupta cea bună. Deci folosim acest prilej pentru a pomeni ce s'a făcut atunci și a duce aminte congresiștilor că au de îndeplinit datoriile pe care și le-au luat. Când noi ne înfruntăm de buna primire ce se face ortodoxiei în țările străine... trebuie să ne interesăm ca această ortodoxie să se întărească cât se poate de mult în casă la ea... Această ortodoxie însă se luptă viu, prin silințe grele cu vrăjmașii uniți și catolici la granița țării. Ea pășeste peste silniciile trecutului și rupe lanțurile roșii catolice. *Căldii însă sunt răi și incurajăți de nepăsarea noastră... etc.*"

Am reprodus, pe scurt, această chemare la război împotriva „călăilor“ ortodoxiei, uniți și catolici, nu pentru polemică, ci cu titlu de document. El lămurește încă odată, cum nu se poate mai bine, originea vrajbei confesionale din Ardeal și forțele cari o nutresc.

Și să nu se uite, că hotărârile dela Cerești le-au luat reprezentanții ortodoxiei din toată țara, iar reînprospătarea lor se face în „revista sfântului sinod“, revistă susținută în bună parte pe banii țării, de către Ministerul cultelor!

Cronică bisericească.

Cardinali noi. „Osservatore Romano“ din 15 Noemvrie aduce știrea că Sfântul Părinte în 14 Decemvrie c. va ține un consistor secret, în care va ridica la demnitatea de cardinali pe Mgr. *Bonaventura Ceretti*, nunțiu apostolic în Franța, Mgr. *Enric Gasparri*, nunțiu apostolic din Brasilia; Mgr. *Patriciu O'Donnel*, arhiepiscop în Armagh și pe Mgr. *Alexandru Verde*, secretarul Congregației riturilor. — O gazetă ungurească dela noi crede, că s'a numit, sau se va numi, cu acest prilej și un cardinal gr.-cat. Avem însă motive să credem, că acest zvon nu se va confirma.

Sfințirea bisericii din Careii-Mari. În cadrul unor serbări strălucite s'a săvârșit, în 8 Noemvrie c. sfințirea bisericii noastre din Careii-mari, prin Prasințitul Valeriu al Orăzii. Afară de mulțimea poporului credincios au luat parte la sărbătoare toți intelectualii din oraș și reprezentanții tuturor autorităților administrative și religioase, în frunte cu prefectul județului. După solemnitate s'a dat un banchet festiv cu participarea tuturor intelectualilor, fără deosebire de naționalitate. În șirul toastelor dl *Dr. Nic. Dărăbantu*, ca mulțumită pentru binele mult săvârșit de institutele de educație diecezane, declară că donează 50,000 Lei, ca fundațiune pentru elevii săraci din Careii-mari și jur; iar *Il. Sa Dr. Gh. Miculaș*, vicarul general din Oradea, anunță, că în 1927, la împlinirea alor 150 de ani de existență a diecezei de Oradea va face, din sărăcia lui, o fundațiune de un milion Lei.

Din frumsețile „anului sfânt“. În lunile de toamnă Roma a fost cercetată de un număr deosebit de mare de peregrini. În șirul desfășurat al cetelor de creștini veniți din toate părțile lumii s'a remarcat de curând o mândră trupă de *soldai englesi*, de pe insula Malta, având în frunte mai mulți ofițeri. Vizitele la bisericile jubilate și celelalte acte de pietate săvârșite în corpore, prin seriozitatea lor și adâncul aer de pietate ce le-a străbătut, au impresionat adânc miile de privitori. — Asemenea a impresionat mult și o ceată de *20 de suavi bătrâni*, sosiți cu un pelerinaj național canadez, cari pe vremea Papei Pius IX au luptat pentru apărarea

imperului papal. Ei au prezentat Sfântului Părinte și un steag din acele vremuri. — Minunata *exposiție a misiunilor* este cercetată de un număr crescând de vizitatori. Dela deschidere până la sfârșitul lui Septemvrie a numărul nu mai puțin de 543000 vizitatori.

Conflict între Iugoslavia și Vatican. Gazetele aduc vestea unui conflict ce s'ar fi iscat de curând între Vatican și Iugoslavia. Motivul ar fi o neînțelegere asupra administrării institutului iugoslav „Hieronimus“ din Roma. Ministrul iugoslav pe lângă Vatican și-a cerut rechemarea, fiindcă „Osservatore Romano“ ar fi făcut aprecieri defavorabile asupra activității lui. Știrea a produs mare senzație în Iugoslavia. Conflictul însă nu a fost nici pe departe așa grav, cum s'a trimbițat. Dovadă: în foarte scurtă vreme s'a potolit, ministrul iugoslav reocupându-și postul la Vatican.

Știri mărunte.

Personale. După o absență de aproape 3 săptămâni, *l. Preasfinția Sa pdr. mitropolit VASILE* s'a întors dela Roma foia trecută, urmând ca săptămâna viitoare să plece din nou pe câteva zile la București.

O ordonanță cuminte. Guvernul italian a oprit ziarele de-a mai publica diferitele fapte scandaloase în toate amănuntele, pe motiv că asemenea descrieri nu aduc nici un folos cititorilor, ci din contră aprind patimile și cresc imitatori. — La noi o serie întreagă de ziare, din cele mai mari chiar, trăiesc din exploatarea scandalurilor și a senzaționalului, sub ocrotirea binecuvântatei libertăți a presei!

Câteva cifre despre România. Transilvania și țările ungurene alipite României au o suprafață de 101.000 kmp. Vechiul Regat are 138.000 kmp. Basarabia 47.000 Bucovina 10.000. Suprafața României Mari este de 296.000 kmp. adică mai mare decât suprafața Mării Britanii cu Irlanda (280.000) și aproape cu suprafața Italiei, de 3.000.000 kmp. În ce privește populația României Mari, ea este azi de aproape 18 milioane distribuită astfel: 8.000.000 Vechiul Regat; 3.000.000 Basarabia; 800.000 Bucovina și 6.000.000 Transilvania. Statistica sumară a populației în Ardeal în 1923 constată o populație de 3.000.000 Români, 1.100.000 Unguri și Săcui, 560.000 Sași și Șvabi, 203.000 Evrei, 130.000 diverși, Sârbi, Ruteni, etc., adică o populație de 5, 500.000 în toată Transilvania.

Locale. Duminica viitoare, a săptămânii a X-a după Înălțarea sfintei Cruci, va predica în catedraia Reverendul *Traian Lincariu*, subprefect la Internatul școlii normale.

— *„Thebaida“* dlui V. Eftimiu, jucată Duminica trecută de-o trupă a Teatrului Național din București, cu toate lipsurile scenăriei noastre, a reușit bine. Aceasta mulțumită, în deosebi, jocului inescapabil al dnei Macry și a dlui Dumitrescu. — Sala arhiplină i-a ovaționat călduros.

— *Seria conferențelor organizate de desp. „Astrei“* continuă. Sâmbătă, 28 Noemvrie c. vorbește dl M. Dragomirescu, profesor al universității din București, despre *„Mihail Eminescu“*. Inceputul la orele 5 p. m. Intrarea liberă.

O bibliu. Un creștin din Japonia, dl Ishizuka, a izbutit să copieze Vechiul și Noul Testament pe o singură foaie de hârtie japoneză lăta de 75 cm. și lungă de 1 m. 80. Caracterele sântașa de mici, încât e nevoie de o lupă pentru a le descitra; ele apar atunci minunat de clare și delicat trase cu pensula, după cea mai bună tradiție. *„Am consacrat pentru facerea acestei lucrări patru ani și jumătate și zece mii de rugăciuni“* — a declarat unui interpelator dl

Ishizuka. Și acest răspuns îl pune în fața numiților copiiști din evul mediu, că pentru a face o pioasă rugăciune, de ^{NSABIL:} tâlneau, în manuscrisul lor, numele lui Du ^{POPA}

In 14 ani un singur divorț. episcopul din Manila a constatat, că pe înălț. Filippine în cei 14 ani din urmă s'a înregistrat un singur divorț. Populația insulelor — cu ^eLei ceptăia câtorva Americani imigrați — e curată catolică.

Un nou împărat catolic. Nu de mult a trecut la catolicism însuș regele pământului Basuta, din Africa de Sud. Din norocire, această conversiune nu a încurcat de loc ițele politice mondiale, nici rânduiala țării. Nici raporturi diplomatice speciale între stat și sf. Scaun nu s'au născut; concordatele fiind pe-acolo necunoscute. Iar eticheta bisericească se acomodează, în astfel de locuri, obiceiurilor. Așa, de-o pildă, pe insulele Fidji, sălbaticii încreștinați sărută inelul episcopului, după obiceiul local: frecându-și nasul de el.

Contra francmasoneriei. Senatul italian a acceptat cu 208, împotriva 6 voturi, legea anti-francmasonică.

Aviz. Comitetul despărțământului Blaj al *„Astrei“* roagă și pe această cale pe toți conducătorii sateilor noastre, în deosebi pe conducătorii cercurilor culturale din despărțământ, să se îngrijească de o sărbătorire cât mai vrednică a zilei de 1 Decemvrie. Să se țină pretutindeni serviciu divin, prelegeri poporului despre însemnătatea zilei și eventual serbări cu tinerimea. — Amintește cu o cale că este de dorit să se facă, cu acest prilej și o colectă în favorul fondurilor de propagandă ale *„Astrei“*, îngăduită de ministerul muncii. Despre rezultat roagă raport.

SE APROPIE CEASUL, când se va trage Marea Loterie a Sindicatului Presei Române din Ardeal, adică la 16 Decemvrie, o săptămână înainte de Crăciun. 5400 câștiguri se vor trage în valoare de jumătate milion, și numai 2 Lei biletul. Comandați dar iute 10, 20, 50 locuri a 2 Lei trimițând costul lor cu cheltuieli de poștă Societății Rudolf Mosse, sub „Loteria Presei“ în mărci sau prin mandat postal, Cluj, str. Regina Maria.

Telefonul „Unirii.“

B. București. Mulțumim pentru atențiune. — *„Scrisoarea din Blaj“* a *„Indreptării“* averescane este, la toată întâmplarea, o farsă reușită: cineva și-a bătut joc de redacția ce îndreptează pomenitul cotidian; ori redacția își bate joc de puținii cititori, cari își îndreaptă pașii politici după stele apuse. A doua versiune este mai probabilă. Nu se poate, anume, nici închipui o redacție atât de mioapă, care să nu vadă, de-o pildă, nici măcar numele directorului *„Unirii“*, scris cu litere foarte vizibile pe frontispiciul foii; ori atât de redusă ca memorie, încât să nu știe nici măcar atât, că Mitropolitul Blajului a fost ales mitropolit pe vremea stăpânirii ungurești, și nu este o creațiune a *„Consiliului dirigent“*. Cititorii *„Indreptării“*, silii să-și stâmpere foamea cu atari aiurări de bodegă, sunt, de sigur, vrednici de compătimire.

B. Orașul non. Am primit 80 Lei, din cari 50 Lei i-am trecut în abonamentul anului viitor. Pentru Calendar v'am prenotat.

Of. parohial. Beiuș. Confirmăm primirea sumei de Lei 150. Achitat până la 31. XII. 1925. Restanță n'a fost.

F. Cățelul român. Nr. 211 este numărul direcției poștei. Abonamentul e achitat până la finea anului curent.

G. T. Ilba. La întrebarea DVoastre găsiți răspuns la telefonul din Nr. 45 al *„Unirii“*.

Of. paroh. — Girișul Crișului. Chităm primirea sumei de Lei 150.

P. Luc. Suma de 28 Lei am predat-o la destinație.

□ □ RECLAMA □ □

:: este sufletul comerțului ::

putea lua part muneci urbane reșed. de județ Blaj.
viciu divin,
Cardinal — 1925.

păr. iez. Publicațiune de licitație.
ratori

cioși Se aduce la cunoștință publică, că în ziua
suf Luni, 7 Decembrie 1925 la ora 10 a. m. se
Ma ținea licitație publică la Primăria comunei
urbane reșed. de județ Baj pentru *arândarea*
crâșmei comunale, pe durată de 3 ani, începând
dela 1 Ianuarie 1926 până la 31 Decembrie 1928.

Prețul de strigare 5000 Lei. Licitanții vor
depune un vadiu de 10 la sută înainte de in-
ceperea licitațiunei.

Condițiunile de licitație se pot vedea în
fiecare zi de lucru dela ora 8—12 la Primăria
comunală urbană reșed. de județ Blaj.

Blaj, la 21 Noembrie 1925.

DRAGOȘ, primar.

1—2 (103)

Primăria comunei urbane reșed. de județ Blaj.

Nr. 2672—1925.

Publicațiune de licitație.

Se aduce la cunoștință publică, că în ziua
de Luni, 7 Decembrie 1925 ora 11 a. m. se
va ținea licitație publică cu oferte închise la
Primăria com. urb. reșed. de județ Blaj, pentru
*darea în interprimdere a diferitelor imprim-
mate necesare acestei primării după cum
urmează: Registru alfabetic numeric pe au-
torități; registru de repartiție și execu-
rea lucrărilor; registru de intrate și eșite;
registru indice alfabetic; dosar de obiecte.*

Ofertele vor fi însoțite de garanție de 10
la sută.

Ofertele se vor înainta la Primăria comu-
nei urbane Blaj în plicuri închise și sigilate la
4 colțuri, purtând pe dosul lor mențiunea: *O-
fertă pentru luarea în întreprindere a diferi-
telor imprimate necesare Primăriei com. ur-
bane reșed. de județ Blaj.*

Ofertele se vor prezenta până la ziua li-
cității la ora 10, adjudecarea se va face la
ora 12.

Condițiunile de licitare se pot vedea în
fiecare zi de lucru dela 8—12 ore la Primăria
comunei urbane Blaj.

Blaj, la 21 Noembrie 1925.

DRAGOȘ, primar.

1—2 (104)

Buzdughină & Hoza

Intreprindere românească

SIBIIU

TURNĂTORIE DE FONTĂ ȘI METAL
ATELIER MEHANC
MAȘINI DE TREERAT
MORI, MOTOARE, CAZANE.

**TURNĂTORIE DE CLO-
POTE din cel mai bun ma-
etrial, cu garantarea cuve-
nită și prețurile cele mai
solide.**

(33) 26—?

□ CUMPĂRAM aramă veche, în □
□ orice cantitate, precum și tuci □
vechi de mașini.

Preoțime! Nou apărut! Invățătorii!

Comandați imediat cea mai frumoasă și bogată
carte de rugăciuni:

„Cararea Fericirii“

de preotul G. Mânzat, care conține 368 pag. cu 26 ca-
pitole mari și diferite rugăciuni acomodate pentru orice
ocaziune, fiind aprobată de I. P. S. S. dl Episcop de
Gherla Dr. Iuliu Hossu sub Nr. 581—1925.

S'a pregătit în următoarele legături:

In carton tare . . . . . 85—

• pânză fină cu cruce aurită . . . 140—

• piele lux, pe hârtie velină

pentru dame . . . . . 280— și 350.—

Pentru școlari se recomandă cele cartonate, à 85 lei.

La librăria ANCA Cluj.

Preoții Cereți:

„Predici la Morți“

de Prot. I. Marga. Prețul 55 lei.

La comandă anticipați prețul plus 10 Lei porto.

18—20 (67)

VASILE HOZA

PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

(97) 33—52

Mare asortiment

de mărfuri din Ceho-

slovacia ca: Zefire,

Delenuri, Satinuri, Ba-

smale etc., precum și o-

dăjdii bisericești: Vestminte

și Prapori din cele mai bune

stofe elvețiene, apoi Potire, Că-

delnițe, Cruci de mână și Cruci de

: prapori cu prețuri convenabile. :

Serviciul ireproșabil.

NB. Rog nimeni să nu-și comande

din alt loc până ce nu se va com-

vinge de prețurile mele. □

SIBIIU, Piața Prințul Carol Nr. 6.

Cețiți și răspândiți:

□ „UNIREA!“ □

5 % mare reducere 5 %

MAGAZIN ROMÂNESC

SIBIENESC

HOZA și MARCU

Aducem la cunoștință Onor.
Public că ne-a sosit un mare
transport de mărfuri pentru
orice sezon precum:

Stofe engleze pentru dame și domni; stofe de
lână pentru uniformă de fete și băieți și
pentru orice îmbrăcăminte.

Mare asortiment de mărfuri
din Cehoslovacia:

Zefire, delinuri, satinuri, toate colorite. Barehete,
șifoane, pânzeturii, pânză de cearceafuri, gra-
del, schirting, perdele, basmale cu și fără cinoari,
ciorapi pentru dame și domni și patent pentru
copii, gulere, cravate, cămăși, pălării, căciuli,
ghete din cea mai renumită fabrică „Derby“.
Plapume confecționate în țară, orice calitate.

Mare alegere în haine gata pen-
tru dame, domni, fete și băieți:

tricotaje pentru dame și domni, tricouri de
orice mărime și calitate. Chipiuri pentru eleve
și elevi calitate superioară. Bucata Lei 120.

Totodată facem cunoscut că la
orice mărfuri cumpărate pen-
tru eleve și elevi cu începere din
15 Octombrie 1925 și pe tot tim-
pul duratei școalelor, reducem, la o
cumpărare până la 1000 Lei 5 % iar dela
1000 Lei în sus 10 %. Incercați și vă
veți convinge de redusele prețuri și buna
calitate a mărfurilor. □

HOZA și MARCU

7 ? (95)

Blaj, Piața I. M. Clain 12.

10 % mare reducere 10 %

□ Modele elegante de blănuri. □

— Cele mai noue blănuri la modă. —

CEREȚI PRETUTINDENI
renumitul ceai englezesc

HORNIMAN

Reprezentant general și depozitar: Societatea Anonimă

OTTO ȘI ALFRED HERZOG

București, Pasagiul Comedia 2.

5—15 (88)

Prăvălia Henrich et Comp

din Blaj, începând cu ziua de 16 Noembrie 1925 a trecut în proprietatea
dlui Carol Binder, care timp de 13 ani a condus firma de mai sus spre muțu-
mirea tuturor. Noul proprietar

este dl CAROL BINDER

fost conducător al Firmei HENRICH & COMP, care roagă vechea clientelă să aibă
și pe viitor toată încrederea față de această prăvălie creștinească, solidă și ciastită.

CAROL BINDER

Telefon 14.

prăvălie de fierărie, str. Regina Maria, Blaj.

2—? (109)